

גמ' סוכה (יד.) סיכוך בידות הכלים ובנסרים

רב דניאל שטיין

א. משנה עוקצין (פ"א מ"א) - כל שהוא יד וכו' מיטמא ומטמא וכו'. [ר"ש (שם) - מיטמא. מכניס טומאה בנוגע באוכל עצמו. מטמא. מוציא טומאה וכו']. [למב"ם (שם) - מתטמאין ומטמאין, כלומר שאם נטמא האוכל עצמו נטמא הקצה שהוא ידו, ואם נטמא אותו הקצה שיש בו סיוע לנו ונגעה בו טומאה נטמא הצמח עצמו ועצם האוכל, וזה הוא ענין אמרו מיטמא ומטמא כלומר שהיד מתטמא בהתטמא האוכל ויתטמא האוכל בהתטמא היד].

ב. רמב"ם (פ"ה טומ"א ה"א) - שאם נגעה טומאה ביד נטמא האוכל התלוי בו, ואם נגעה טומאה באוכל נטמא היד.

ג. ס' חזון יחזקאל (סוה"ס טהרות) - י"ל דבסכך בעינן דומיא דפסולת גרן ויקב שאין בהם לתא טומאה כלל וידות האוכלין נהי שאינן כחלק מן האוכל ואין הטומאה חלה עליהם אך כיון שאינן דומיא דפסולת גורן ויקב, שהרי יש בהם דין הכנסת והוצאת הטומאה שאינן בפסולת גרן ויקב, הרי הן פסולות לסכך בהם את הסוכה.

ד. ר"ן (ז: בדפי הרי"ף) - ותמהני אמאי נקט במן הצד אטו דינא דדופן עקומה אתא הכא לאשמועינן ובמתני' נמי אמאי קתני לה הכא דהא דינא דדופן עקומה, לקמן קתני ליה במתני' (יז). בבית שנפחת ונ"ל דרבנותא אשמועינן דס"ד אמינא כי גזרינן גזירת תקרה ה"מ בסוכה שכולה נסרים ומפסלא כולה דדמיא לתקרה אבל סוכה שיש בה שיעור הכשר סד"א לא גזרינן ביה גזירת תקרה ויהא מותר לישן תחת הנסר קמ"ל.

ה. רמב"ם (פ"ה סוכה ה"ז) - נתן עליה נסר אחד שיש ברחבו ארבעה טפחים כשרה ואין ישנן תחתיו והישן תחתיו לא יצא ידי חובתו.

ו. חי' הריטב"א (יא:) - וכן סוכה שנעשית מתקרת הבית או מחבילין שנתנן לגג לאוצר בפסולת היא, דבעינן סוכה לשם צל, ואילו תקרת הבית לשם דירה וחבילין בגג ניתנו לייבשם ולא לצל.

ז. חי' הריטב"א (שם) - משום גזרת תקרה שיעשה סוכתו תחת תקרת ביתו והוה ליה תעשה ולא מן העשוי, ואין דרך לעשות תקרה בבתיים אלא בנסרים שיש בהן ארבעה ובפחות מכאן ליכא למגזר, ולא נהירא וכו' אם כן כי פרכינן בסמוך ולשמואל אפילו בפחות מג' והא קנים בעלמא נינהו, אמאי נקיט האי טעמא לימא והא אין דרך תקרה בכך דהא עדיפא ליה, וכי אמרינן דטעמא דמאן דלא גזר היינו משום דלית בהו שיעור מקום עדיפא הוה ליה למימר משום דאין דרך תקרה בכך והיכי לא אדכר תלמודא האי טעמא כלל, ועוד דהא בפרק הבית והעליה (ב"מ קיז.) מוכח שדרך תקרה בכל דבר כדאמרינן התם גבי העליון נותן את התקרה מאי תקרה שמואל אמר לוהין והא תני בשם ר"ל אמרו קנים וסנאין ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה. והנכון שדרך לעשות תקרת בתים בכל דבר ואפילו בקנים אבל לא גזרו חכמים בסוכה לאסור בכל דבר שראוי לתקרה שאם כן היו אוסרים כל עצים וכל קנים, אלא כל דבר שדרך לעשות ממנו סוכה לא גזרו ואלו נסרים שיש בהן יותר מד' אין דרך לסכך בהן וכיון שראויין לתקרה יותר מלסיכוך גזרו בהו רבנן.

ח. ר"ן (ז: בדפי הרי"ף) - ואין זו קושיא אצלי שהנוהגין בקנים מחברין וקושרין אותן עד שעושין מהן לוח מחובר יותר מד'.

ט. תשו' הרשב"א (ח"א ס' ר"ג) - שאלת סכך סוכה העשוי מנסרים שאין ברחבן אלא טפח. והם נסרים תקועים במסמרות של ברזל והם משולבין כשליבת הסולם ואין בפתח השליבה שלושה טפחים וכו'. תשובה אותו חכם אסר וכו' דכיון שהנסרים תקועים במסמרות הרי כל הנסרים כנסר אחד רחב ארבעה ויש בו משום גזרת תקרה ויש שנחלקו עליו, ואתה הנח להן כיון שנהגו שאף על פי שאינן נביאים בני נביאים הם.

י. שו"ע (סי' תרכ"ט סע' י"ח) - וכן אסרו לסכך בנסרים שרחבן ארבעה, אפילו הפכן על צדן שאין בהם ארבעה, ואם אין ברחבן ארבעה, כשרים, אפילו הם משופים שדומים לכלים, ונהגו שלא לסכך בהם כלל. [משנ"ב (ס"ק מ"ט) - דילמא אתי לסכך בענין שלא יהא מטר יכול לירד שם ויש מהראשונים שכתבו דכהיום מדינא אסור הואיל דבזמן הזה מסככין בתיהם בנסרים שאין בהן ד' טפחים איכא גזירת תקרה ומ"מ יש לחוש גם לטעם הראשון].

יא. חי' המאירי (טו.) - וחכמי נארבונאה היו מוחים דרך הוראה בזמנים הללו שלא לסכך בנסרים אף בפחותות מארבעה שדרך רבותינו היה שלא לקרות הבתים אלא בנסרים של ארבעה ולא היתה בהם גזרת תקרה אבל עכשיו שהמנהג לקרות הבתים אף בפחותות מארבעה יש בהם גזרת תקרה.